

Unge Høyres

Storresolusjon om helse

Vedtatt på Unge Høyres landsmøte 2024

Kjære Unge Høyre,

For første gang på lenge skal Unge Høyre vedta politikk som omhandler helse. Det er mange problemer å løse, men vi har valgt det viktigste først.

Hvert år er det flere og flere nordmenn som sliter med fedme og overvekt, det koster samfunnet flere milliarder i året. Det blir flere eldre og helsevesenet vil i fremtiden mangle mennesker og ressurser.

De politiske forslagene som legges frem er reparerende og ikke forebyggende, det er på ingen måte lønnsomt.

Det er få politikere som tør å være nytenkende, og det er få forslag som er tatt basert på tøffe prioriteringer. Det vil vi snu om på nå.

Det sies at min generasjon må ta regningen for dagens handlingslamelse. I så fall vil jeg at våre forslag skal være med på å redusere den.

Komiteen bak storresolusjonen har bestått av Ingrid Storebø, Elias Eide, Kine Ellingsen, Henrik von Tangen-Jordan og Tias Ødegård-Olsen.

Vi ønsker å gi en ekstra takk til alle de dyktige personene som har holdt foredrag for oss og bidratt med å styrke vårt arbeid.

Lykke til med debatten!

Beste hilsen,
Ingrid Storebø

Leder av Unge Høyres storresolusjonkomité

Hva har vi uten helsen i behold?

Abort og rettssikkerhet

Unge Høyre mener at formålsbestemmelsen i abortloven skal sikre gravide likeverdig rett til abort og rett til trygge aborter, ivaretagelse og støtte i tiden før og etter en abort. Vi skal balansere kvinners rett til selvbestemt abort, hensynet til fosteret og hensynet til samfunnsutviklingen.

Det er flere prinsipielle spørsmål knyttet til abort. Kvinnens selvbestemmelsesrett, hensyn til fosteret og hensyn til samfunnsutviklingen. Unge Høyre mener at kvinners rett til selvbestemt abort er et ufravikelig prinsipp. Dagens abortlov gir kvinner rett til selvbestemt abort til og med tolvte svangerskapsuke. Unge Høyre mener at dagens abortlov fungerer godt, og at man derfor bør beholde den slik den er i dag.

Unge Høyre vil:

- Fastholde at retten til abort er et ufravikelig prinsipp, og at alle kvinner skal kunne kreve retten til å få utført abort
- Holde fast ved dagens grense for selvbestemt abort til uke 12
- At man uansett alder eller funksjonsevne selv skal kunne fremsette søknad om abort
- Gi kvinner som har behov for det, rett til samtaler og veiledning i forkant og etterkant av utført abort
- At det fram til uke 10 skal være mulig å skrive ut og motta medikamentell abort utenfor sykehusene
- Beholde dagens reservasjonsrett for leger som ikke ønsker å gjennomføre abort
- Fortsatt si nei til fosterreduksjon, med mindre liv og helse er i fare
- Legge til rette for bedre medisinsk og psykologisk hjelp etter abort, dersom kvinnen trenger det
- Redusere egenandelen for NIPT-testen

Opprydding og tydeliggjøring av nemndas rolle

Dagens abortnemnder fungerer ikke. I dag finnes det 23 abortnemnder i Norge, alle har ulik praksis. Det er få som kan svare på hva millionbudsjettene nemndene har brukes til, og det stilles ingen krav til hvordan en nemnd skal oppfylle mandatet sitt. Dagens lovgivning gir heller ikke rett til skriftlig avslag på abort. En kvinne kan derfor få et muntlig avslag på et ønske om abort uten at det finnes bevis eller forklaring på beslutningen. Slik skal det ikke være. Unge Høyre vil redusere antall abortnemnder, og erstatte dagens nemnder med en bedre utformet ordning som sikrer lik praksis og støtter opp under kvinners rettssikkerhet.

Unge Høyre vil:

- La nemndene bestå av en lege, en jurist, en med helsefaglig kompetanse og at minst to av dem skal være kvinner
- Styrke kvinners rettssikkerhet i møte med nemndene
- Sørge for at nemndene kan vise til offentlig beskrivelse av praksis og forholde seg til skriftlig saksbehandling i tråd med klagenemnda
- At det alltid skal gis en skriftlig begrunnelse dersom man ikke får innvilget abort, og at man skal få en muntlig begrunnelse i tillegg, hvis det uttrykkes et ønske om det
- At krav om abort etter uke 18 skal skje gjennom en skriftlig søknad skrevet i samråd med helsepersonell/sykepleier
- Gjøre det mulig å gjennomføre et møte med nemndene både fysisk og digitalt, etter kvinnens ønske
- Senke antall abortnemnder fra 23 til én i hvert helseforetak

Organ- og bloddonasjon – vi kan redde flere

Vi trenger flere organdonorer. I tillegg til at det ville reddet liv og gjort flere friske, ville det også spart samfunnet for store ressurser. Det er en stor økning mellom antall tilgjengelige organer og antall pasienter som har et presserende behov for transplantasjon, og de siste fem årene har flere mistet livet i organkø.

På tidlig 2000-tallet var Norge på toppen av antall donasjoner per million innbyggere i Skandinavia og Europa, i dag er vi nesten på bunn. De siste 15–20 årene har donasjonsraten i Norge ligget flatt på rundt 100 donasjoner per år eller knapt 20 donasjoner per million innbyggere. Vi trenger flere organdonorer og det er viktig at samfunnet legger til rette for det.

I dag har Norge litt over 90.000 blodgivere, men hvert år faller tusenvis fra. Behovet er stort og i tillegg finnes det flere hinder som gjør det vanskelig for flere grupper i samfunnet vårt å gi blod. Først i april 2024 fikk døve med tolk lov til å gi blod, men da bare ved blodbanken i Oslo. Vi er nødt til å gjøre det enklere å bli blodgiver.

Unge Høyre vil:

- Fortsette med et aktivt tilvalg for å bli organdonor, der alle som skal fornye passet sitt kan få spørsmål om å bli organdonor etter fylte 18 år
- Legge til rette for at det blir enklere å gi blod i Norge
- Oppfordre alle offentlige virksomheter og statseide selskaper til å ha "blood drive", minst én gang i året

Uten riktig mat og drikke, duger helten ikke

Folk med god helse lever et bedre liv. Som samfunn skal vi legge til rette for at mennesker skal ta sunne valg, men vi skal også legge til rette for at det blir lettere å styre unna usunne valg.

Flere i Norge må ta kostholdsrådene på alvor. Det er viktig at hver enkelt tar ansvar for sin egen helse og oppsøker helsepersonell. Samtidig har alle rett til støtte og veiledning for å forbedre sin livsstil.

Unge Høyre vil:

- Innføre en ny merkeordning for usunn mat, som vil gjøre kunden oppmerksom på at de tar et usunt valg
- Strengere regulere reklame av usunn mat rettet mot barn og unge
- Tillate studentpriser på frukt, grønt, fullkorn og fisk i matbutikkene
- Gjøre det mer attraktivt for kokker og ernæringsfysiologer å bli mat- og helselærere
- Se på muligheten til å innføre Nutri-score i Norge
- Fjerne eller kraftig redusere moms på frukt, grønt og annen sunn mat
- Innføre én felles aldersgrense på energidrikk i Norge

Helsesystemet må endres

Det norske helsevesenet fungerer ikke som det skal. Lange ventetider, mangel på ressurser, lite fleksibilitet og dårlig struktur preger helsesystemet vårt. Samtidig utgjør det norske helsebudsjettet om lag en tredjedel av statsbudsjettet.

I fremtiden må vi utdanne flere helsepersonell og tilrettelegge for en bedre arbeidsdag. I alle deler av helsevesenet rapporteres det om for mye arbeid, samtidig som enkelte tviholder på arbeidsoppgaver som kunne vært utført av andre i helsevesenet. Samtidig må vi se om arbeidsoppgavene kan omfordeles mer effektivt, og om større deler av helsesektoren kan konkurranseutsettes.

Framtidens helsevesen kommer til å kreve bedre bruk av ressurser, annerledes fordeling av oppgaver og tettere samarbeid mellom ulike yrkesgrupper.

Unge Høyre vil:

- Gjøre det lettere for leger som har jobbet i EU/EØS/Storbritannia å få godkjent erfaringen mot spesialisering og Lis1/turnus i Norge
- Øke antallet studieplasser innenfor medisin parallellt med økning innenfor LIS-1 plasser
- Forenkle henvisningsprosessen, slik at dette tar opp mindre av fastlegenes tid
- Endre arbeidsmiljøloven for å åpne for mer fleksible turnusordninger
- Tilby videreutdanning til hjelpepleiere/helsefagarbeidere som gir de muligheter til å utføre mere avanserte pleieoppgaver for å avlaste sykepleiere
- Se på muligheter for å konkurranseutsette flere deler av helsevesenet for å sikre bedre tilbud og bemanning
- Endre fastlegeordningen slik at denne også tilgjengeliggjør fast ernæringsfysiolog, fysioterapeut og psykolog, for å avlaste fastlegen
- Stille strengere krav til utskriving av reseptbelagte medisiner som er tungt avhengighetsskapende
- I større grad benytte velferdsteknologi for å avlaste helsepersonell for å frigjøre mer tid til omsorgsoppgaver

- Etablering av en offentlig-privat samarbeidsplattform for å akselerere forskning, utvikling og implementering av KI i helsevesenet
- Jobbe for å sikre samme tilgang på medisiner i Norge som i andre nordiske land
- Legge bedre til rette for og oppmuntre til flere felleskonsultasjoner, for eksempel for eldre
- Bruke mindre vikarer, og heller prøve å finne gode avtaler som gjøre det mere attraktivt å jobbe fast i helsevesenet
- At nye sykehus skal utredes og bygges der folk er og ikke som et distriktpolitisk virkemiddel

Frihet

Mangfold

Toleranse

Unge Høyres Landsforbund

Stortingsgata 20, 0161 Oslo

info@ungehoyre.no

www.ungehoyre.no

+47 22 82 90 90